

Högby 87:1

Ett gravfält från äldre järnålder

Kompletterande förundersökning

Fornlämning Högby 87:1
Högby 5:12
Högby socken
Mjölby kommun
Östergötland

Anna-Lena Hallgren

Högby 87:1

Ett gravfält från äldre järnålder

Kompletterande förundersökning

Fornlämning Högby 87:1
Högby 5:12
Högby socken
Mjölby kommun
Östergötland

Anna-Lena Hallgren

Utgivning och distribution:
Stiftelsen Kulturmiljövård Mälardalen
Stora gatan 41, 722 12 Västerås
Tel: 021-80 62 80
Fax: 021-14 52 20
E-post: info@kmmmd.se

© Kulturmiljövård Mälardalen 2010

Kartor ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriet. Ärende nr MS2006/01407.

ISSN: 1653-7408
ISBN: 978-91-86255-85-5

Tryck: Just Nu, Västerås 2010.

Innehåll

Sammanfattning	5
Bakgrund	6
Beskrivning av arbetsföretaget	6
Områdesbeskrivning.....	7
Tidigare undersökningar	8
Slutundersökning 1992.....	8
Förundersökning i maj 2009.....	9
Syfte.....	10
Genomförande och metod	10
Dokumentation.....	10
Igenläggning av schakt	10
Resultat	11
Stensättningar.....	11
Mindre stenpackningar/ansamlingar av sten	14
Möjliga skelettgravar	15
Övriga anläggningar.....	16
Störningar.....	16
Avslutning.....	17
Referenser.....	19
Administrativa och tekniska uppgifter.....	19
Bilaga 1. Anläggningsbeskrivningar	20

Figur 1. Utdrag ur digitala terrängkartan. Platsen för den kompletterande förundersökningen är markerad med en blå cirkel. Skala 1:50 000.

Sammanfattning

Kulturmiljövård Mälardalen (KM) har på uppdrag av Länsstyrelsen i Östergötland (dnr 431-27545-09) utfört en kompletterande förundersökning av fornlämning Högby 87:1, ett gravfält från äldre järnålder. Fornlämningen ligger inom fastigheten Högby 5:12, i Högby socken, Mjölby kommun. Förundersökningen föranleddes av den planerade breddningen av väg 32 mellan Mjölby och Skänninge.

Den västra delen av gravfältet undersöktes 1992 i samband med att väg 32 byggdes. Inför den nu aktuella ombyggnaden av vägen fanns en målsättning att den resterande östra delen av gravfältet skulle få ligga kvar och att en skyddszon skulle upprättas runt fornlämningsområdet under byggarbetstiden. Vid en förundersökning som KM utförde under sommaren 2009 visade det sig dock att gravfältet hade en betydligt större utbredning än vad som tidigare var känt. I förundersökningsschakten runt gravfältets skyddszon påträffades delar av stensättningar i sex av schakten. Med anledning av detta beslutade länsstyrelsen att en kompletterande förundersökning skulle göras i syfte att få en uppfattning om gravfältets utbredning och omfattning. Den kompletterande förundersökningen skulle även omfatta den del av fornlämningen som ligger inom den tidigare definierade skyddszonen. Enligt länsstyrelsens kravspecifikation skulle förutom gravfältets utbredning och omfattning även dess karaktär, datering, sammansättning och komplexitet belysas.

Vid den undersökning som genomfördes av Riksantikvarieämbetet UV Linköping 1992 dokumenterades 19 gravöverbyggnader i form av olika typer av stensättningar och resta stenar. Sammanlagt återfanns då 46 begravingar varav fem skelettgravar och 41 brandgravar.

Vid de förundersökningar som nu genomförts har gravar konstaterats inom ett omkring 70 x 15–30 meter stort område (NNV–SSO). Sammanlagt har delar av 27 gravar dokumenterats i schakten. Dessa utgörs av allt från stora, flacka stensättningar till små, slarvigt anlagda ansamlingar av sten. Fem av de stora stensättningarna har en diameter som överstiger 7,5 meter. Inga anläggningar undersöktes vid förundersökningen. Trots det kan man utifrån de resultat som föreligger konstatera att den nu förundersökta delen av gravfältet uppvisar mycket stora likheter med den del som undersöktes 1992.

Figur 2. Den norra delen av gravfältet Högby 87:1. På bilden syns gravfältets inklämda läge mellan väg 32 till vänster i bild och cykelbanan till höger i bild. Fotograferat från söder av Anna-Lena Hallgren.

Bakgrund

Beskrivning av arbetsföretaget

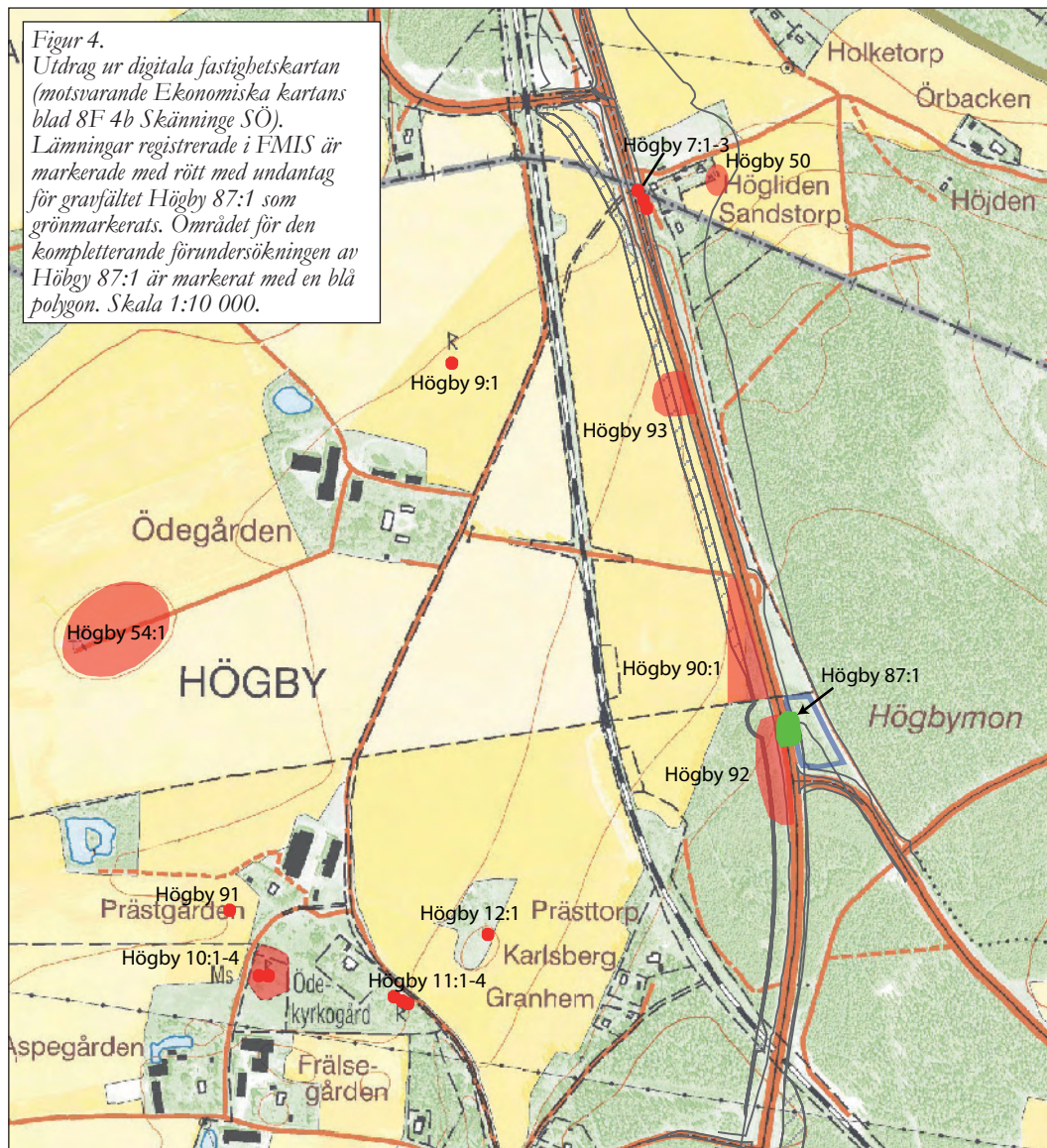
I samband med den planerade omläggningen av väg 50/32 mellan Mjölby och Motala har, eller kommer ett stort antal fornlämningar att beröras av arbetsföretaget. Mellan Skänninge och Motala ska en helt ny vägsträcka byggas medan man på sträckan mellan Mjölby och Skänninge avser att bredda befintlig väg 32 (figur 1). Det gravfält som nu förundersökts, Högby 87:1, ligger strax norr om Mjölby och berörs således av breddningen av vägen. Den västra delen av gravfältet undersöktes 1992 i samband med att vägen byggdes (figur 5). Inför den nu planerade breddningen var målsättningen att den resterande delen av gravfältet skulle få ligga kvar och att en skyddzon skulle upprättas runt fornlämningen i samband med vägbygget. Vid en förundersökning som Kulturmiljövård Mälardalen (KM) utförde sommaren 2009 i syfte att avgränsa eventuella boplatzlämningar i området visade det sig att gravfältet hade en betydligt större utbredning än vad som tidigare var känt (Bless Karlsen m.fl. 2010). Man bedömde att delar av gravfältet, trots skyddszonen, skulle komma att beröras av vägbygget. För att få en uppfattning om gravfältets utbredning och omfattning beslutade därför länsstyrelsen att en kompletterande förundersökning skulle göras. Denna skulle även omfatta den del av fornlämningen som ligger inom den tidigare definierade skyddszonen.

Den 13 oktober 2009 inkom med anledning av detta Länsstyrelsen i Östergötland med en kravspecifikation med begäran om undersökningsplan och kostnadsberäkning till Kulturmiljövård Mälardalen. Följande vecka skickade KM in undersökningsplanen till länsstyrelsen. Den 21 oktober tog länsstyrelsen beslut med stöd av 2 kap 13 § lagen (1988:950) kulturminnen m.m. (KML) i ärendet (dnr 431-27545-09). Länsstyrelsen utsåg KM som utförare genom direktval.

Den kompletterande förundersökningen utfördes mellan den 23 och 27 november 2009. I föreliggande rapport redovisas endast resultaten från denna kompletterande förundersökning. För en mer detaljerad redovisning av resultaten från den tidigare genomförda förundersökningen hänvisas till den rapporten (Bless Karlsen m.fl. 2010).

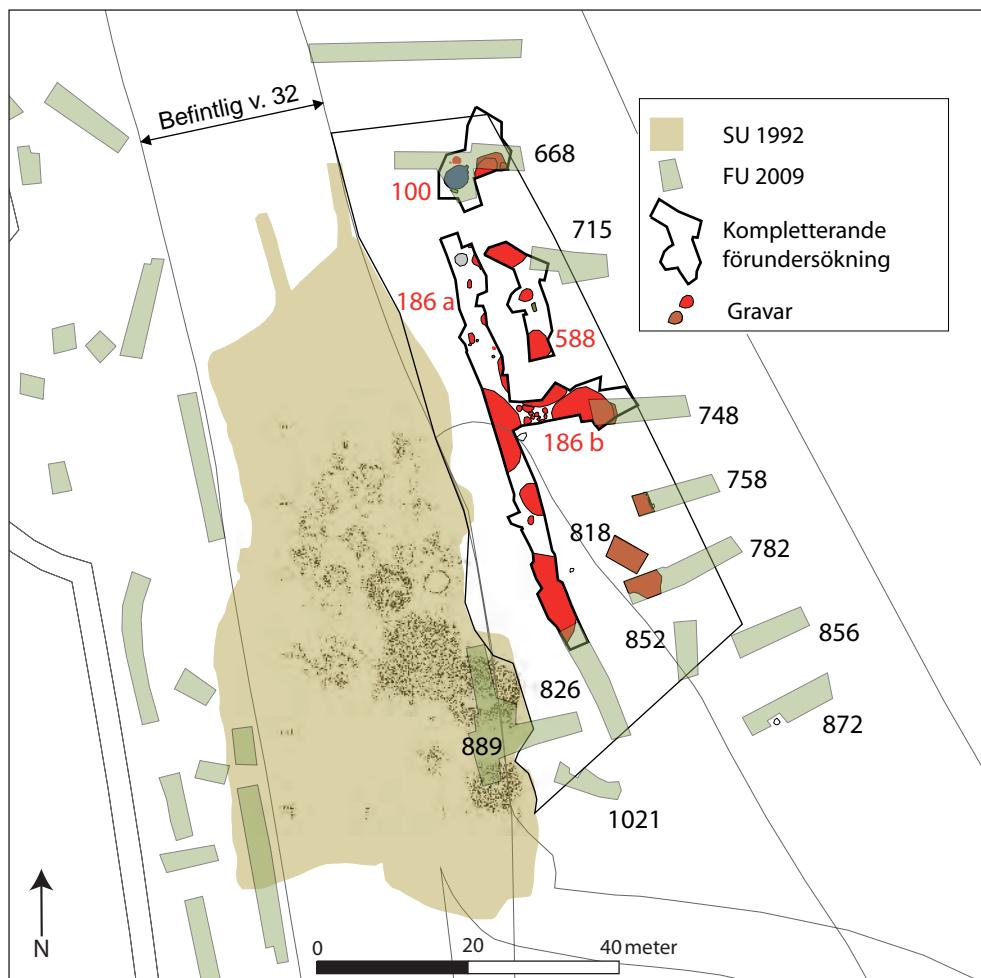
Figur 3. Översiktspåtag, gravfältet Högby 87:1. Grävmaskinen på bilden står i den nordligaste delen av gravfältet. Fotograferat från NNV. Till höger i bild syns väg 32 som ska breddas. 1992 års undersökningsområde av gravfältet sträckte sig ungefär fram till trädgränsen till vänster om vägen. Foto: Jan Åhlström.

Områdesbeskrivning

Det aktuella gravfältet ligger på en västlig utlöpare av Högbymon, som utgör en del av den nordsydliga åssträckning som sträcker sig från Kungshögaområdet vid Mjölby och vidare norrut, förbi gravfältet. Storleken på det område som berördes av den kompletterande förundersökningen uppgick till omkring 2 300 m² (90 x 20–35 meter). Området sluttar svagt mot söder och höjden över havet varierar mellan 122–124 meter. Fornlämningen ligger inklämd mellan befintlig väg 32 i väster, en cykelväg i öster och en påfartsväg i söder (se figur 2–4). Området var vid undersökningstillfället bevuxet med en relativt gles lövskog. En rätt omfattande gallring av sly hade gjorts i samband med förundersökningen tidigare under försommaren. Vid detta tillfälle konstaterades även att området närmast söder om gravfältet har utgjort delar av en trädgård i nyare tid, bestående bland annat av vinbärsbuskar och enstaka andra trädgårdsväxter (Bless Karlsen, muntligen).

Geologiskt är området uppbyggt av sand och allmänna isälvsavlagringar. Vid den arkeologiska undersökning som utfördes 1992 påvisades områden med flygsand inom delar av gravfältet (Skjöldebrand 1997:5).

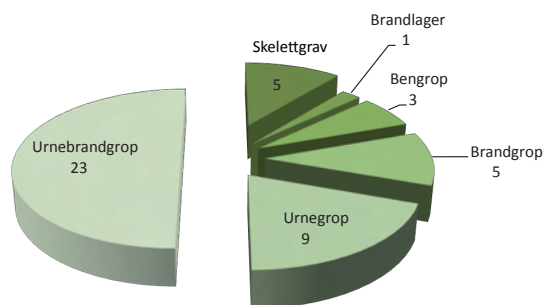

Figur 5. Arkeologiska för- och slutundersökningar som ägt rum på och i anslutning till gravfältet Högby 87:1. Anläggningsplanen över de gravöverbyggnader som undersöktes 1992 (Skjöldebrand 1997, figur 3) har scannats och rektifierats och presenteras här tillsammans med schakten från förundersökningen (svart numrering) samt den kompletterande förundersökningen (röd numrering). Schakten är inlagda mot en byggplan från Vägverket. Skala 1:1 000.

Tidigare undersökningar

Slutundersökning 1992

Den västra delen av gravfältet undersöktes 1992 av Riksantikvarieämbetet UV Linköping (figur 5). Inom den här delen av gravfältet dokumenterades 19 gravöverbyggnader i form av runda, fyrsidiga, ovala och oregelbundnastensättningar, ofylldastensättningar (benämns stenkretsar i rapporten) och resta stenar med friliggande kantkedjor. Sammanlagt registrerades 46 begravningar, varav fem skelettgravar och 41 brandgravar (figur 6). Samtliga gravöverbyggnader innehöll minst en gravläggning och i vissa fall upp till 3–4 stycken. Mer än hälften av brandgravarna, 23 stycken, tolkades som urnebrandgropar. I de nio urnebrandgropar där rester av urnor påträffades utgjordes dessa i fem fall av keramikvärl och i fyra fall av hartstättade värl. Ungefär samma fördelning mellan benbehållare av harts respektive keramik återfanns bland de 9 urnegroparna (Skjöldebrand 1997).

Figur 6. Fördelningen av de olika gravskickerna inom den undersökta delen av gravfältet.

8 av de 41 brandgravarna och 4 av skelettgravarna innehöll metallfynd i form av järn, brons samt en smälta av silver. Järnföremålen utgjordes av knivar, krumknivar, en nyckel, en sölja, en nål och en syl. Bronsföremålen utgjordes av en sölja, två fibulor, en knapp, två nålar och två beslag. Förutom metall påträffades bland annat pärlor, glassmältor och rester av en träask. De två dominerande fyndkategorierna förutom brända ben var dock keramik och hartstättningsfragment. Den undersökta delen av gravfältet avgränsades kronologiskt utifrån ¹⁴C-dateringar till perioden 200 f.Kr.–350 e.Kr (Skjöldebrand 1997:8).

Vid 1992 års undersökning visade det sig finnas boplatsslämningar i form av bland annat stolphål, gropar och kulturlager i området. Tyvärr framgår det inte på någon schaktplan i rapporten var dessa var belägna. Det står att läsa att ”de underliggande anläggningarna var utspridda över större delen av gravområdet och det har inte gått att sammanföra stolphål och gropar till huskonstruktioner.” (Skjöldebrand 1997:24). Träkol från två av de undersökta groparna har ¹⁴C-daterats till mellan- respektive senneolitikum (Skjöldebrand 1997). Ser vi till det fyndmaterial som påträffades vid undersökningen är det osäkert om något av det helt säkert kan knytas till neolitiska aktiviteter på platsen. Två fyndposter keramik anges som *möjligen* neolitiska i rapporten (tyvärr framgår inte antal eller vikt då de två fyndposterna saknas i fyndlistan). Till detta kommer knappt 10 avslag i kvarts och 2 i flinta (Skjöldebrand 1997, fyndlista).

Vid undersökningen framkom även en anläggning som tolkades som en möjlig, tidigneolitisk, skelettgrav. Två ¹⁴C-analyser gjordes på träkol från anläggningen. Det ena träkolsprovet gav en datering till tidigneolitikum (3636–3382 f.Kr.). Det andra provet, som togs i ett underliggande lager, gav en vikingatida datering (Skjöldebrand 1997:24). Även en av de brandgravar som undersöktes uppvisade vid ¹⁴C-analysen en datering som avvek från det förväntade. Ett analyserat träkolsprov daterades här till mellaneneolitikum (2854–2354 f.Kr.). Graven, som klassificerats som en urnebrandgrop, innehöll brända ben från ett barn, hartstättning och organiskt material.

Förundersökning i maj 2009

Den utbredning av gravfältet som var inlagd i FMIS motsvarade till största del den redan undersökta och borttagna delen av gravfältet (se figur 4). Den återstående delen av gravfältet skulle enligt markering i FMIS utgöras av ett mindre område, omkring 30 x 10 meter (NS-ÖV), öster om befintlig väg 32. Den här delen skulle enligt den tidigare planeringen skyddas under vägarbetsperioden och ingick därför inte i förundersökningsområdet. Däremot skulle förundersökningen beröra området direkt söder, öster och norr om gravfältets skyddszon för en ny påfartsväg vid Ullekalvskorset. Förundersökningen syftade i första hand till att avgränsa eventuella boplatsslämningar i området (Bless Karlsen m.fl. 2010).

11 schakt togs upp runt om gravfältets skyddzon (figur 5). I sex av schakten (826, 782, 818, 758, 748 och 668) framkom stenpackningar, varav fem med säkerhet bedömdes tillhöra gravar. Den stenpackning (A683 i schakt 668) som inte med säkerhet kunde sägas vara en grav var placerad något norr om de övriga, säkra stensättningarna. I anslutning till denna framkom även en stor mörkfärgning som tolkades som en brunn. Inga av stensättningarna togs fram i sin helhet eller undersöktes vid förundersökningen.

Två av de delvis framtagna stensättningarna hade tydliga kantkedjor. Överlag uppvisade anläggningarna stora likheter med de gravar som undersöktes 1992.

Syfte

I enlighet med länsstyrelsens förfrågningsunderlag skulle förundersökningen fastställa och beskriva fornlämningens karaktär, datering, utbredning, omfattning, sammansättning och komplexitet.

I och med att en stor del av gravfältet redan undersökts ansåg KM att ett gott underlag redan fanns för att kunna bedöma gravfältets karaktär och datering. Den kompletterande förundersökningen kom därför att inriktas på att avgränsa gravfältet samt bedöma dess omfattning och sammansättning.

Inga gravar skulle undersökas i detta skede. Om däremot anläggningar av boplatsskaraktär framkom kunde enstaka sådana undersökas om behov ansågs föreligga. Då fältarbetet skulle göras sent på året, med risk för dåliga grävförhållanden, var det viktigt att försöka göra så små ingrepp som möjligt på lämningen för att förstöra så litet som möjligt.

Genomförande och metod

I syfte att fastställa gravfältets utbredning och omfattning inom förundersökningsområdet grävdes fyra schakt med en sammanlagd storlek på omkring 375 m². Detta motsvarar ungefär 16 % av förundersökningsområdets totala storlek. Schaktningen utfördes med en larvbandsdriven maskin för att minska riskerna för att köra sönder ytligt liggande stensättningar. Ambitionen var att placera schakten så att både gravfältets utbredning och ett förväntat antal enskilda gravar skulle fångas upp. I verkligheten kom dock schaktens placering, på grund av ställvis tät vegetation, delvis att styras av tillgängligheten för grävmaskinen.

Schaktningen inleddes längst i norr för att klargöra huruvida den stenpackning som framkom tidigare under året var en grav eller inte. I samband med detta återöppnades även området kring den eventuella brunnen som var belägen intill den möjliga graven. När vi konstaterat att stenpackningen var en grav och brunnen en brunn var nästa steg att binda samman de två områden där gravar nu konstaterats. Ett längre schakt (figur 5, schakt 186 a) togs därför upp i förundersökningsområdets längdriktning. Längden på schaktet uppgick till drygt 70 meter och bredden varierade mellan 2,8 och 3,9 meter. Utifrån detta schakt öppnades sedan ett något kortare schakt i öst-västlig riktning (figur 5, schakt 186 b). Placeringen av detta styrdes till stor del av var det fanns tillräckligt med plats för maskinen att ta sig fram. Slutligen grävdes ytterligare ett schakt norr om det förra för att även täcka in denna del av gravfältet.

Inga gravar undersöktes. I de fall brända ben och keramik påträffades ytligt i anläggningarna vid rensningen stoppades rensarbetet och fynden lämnades in situ. Inte heller insamlades några prover för analys.

Dokumentation

Samtliga schakt, anläggningar, topografiska objekt (stenar, stubbar osv.) och sentida störningar mättes in med totalstation. Anläggningar har registrerats i Intrasis för vidare bearbetning i GIS-miljö. En kort, översiktlig beskrivning har gjorts av samtliga anläggningar (bilaga 1).

Igenläggning av schakt

Samtliga schakt lades igen efter avslutat fältarbete. De många små anläggningar som framkom i västra delen av schakt 186 b har täckts med fiberduk.

Resultat

Sammanlagt påträffades 45 arkeologiska objekt vid den kompletterande förundersökningen. Majoriteten av dessa utgörs av gravar. Flera av de inmätta objekten utgör i vissa fall delar av en och samma anläggning, exempelvis är A331, A339 och A634 delar av en större stensättning som framkom i tre schakt (se figur 7). Uppskattningsvis rör det sig om delar av sammanlagt 27 gravar som dokumenterats, i de flesta fall olika typer av stensättningar. Majoriteten av dem var mindre än 2 meter i diameter och kan ofta, snarare än stensättningar, karakteriseras som mindre stenpackningar eller ansamlingar av sten, i vissa fall placerade i mörkfärgningar. I några av anläggningarna framkom brända ben och/eller keramik ytligt. Inga fynd tillvaratogs utan förekomsten noterades enbart.

Förutom gravar påträffades ett mindre antal anläggningar i form av en brunn, en mörkfärgning, fem pinnhål, ett möjligt stolphål, en kolfläck samt två recenta gropar. Dessutom dokumenterades områden som i olika hög grad uppvisade skador efter sentida aktiviteter, kanske framförallt knutna till de olika vägbyggen som ägt rum runt gravfältet.

Utifrån enskilda anläggningars utseende i plan och sammansättningen av olika typer av gravformer kan man konstatera att den här delen av gravfältet uppvisar mycket stora likheter med den redan undersökta, västra delen av gravfältet (Skjöldebrand 1992).

Nedan följer en kort sammanställning av de dokumenterade anläggningarna. För närmare beskrivningar av de enskilda objekten hänvisas till anläggningsbeskrivningarna i bilaga 1.

Stensättningar

Delar av fem större stensättningar, med en diameter på mer än 7,5 meter, har dokumenterats vid de två förundersökningarna (tabell 1). Då dessa till största del var relativt lätta att avgränsa i fält gjordes inga större rensinsatser för att frilägga stenpackningarna. Inte någon av dessa flacka stensättningar avtecknade sig ovan mark innan schaktning. En sten som stack upp ovanför grästorven öster om A407 kan dock utgöra en del av dess kantkedja (stenen mättes in och kan ses i figur 7).

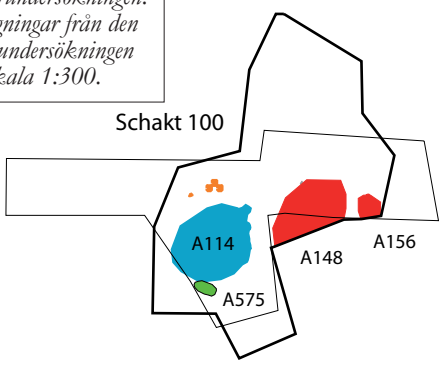
Anr	Består av	Ca storlek, diam.	Kantkedja
331	331, 339, 634	Ca 10	X
356	356	Ca 12	X
407	407	Ca 12–13	X
643	643	Ca 7,5	
789	789, 822, (A775?)	> 8	

Tabell 1. De fem större stensättningar som dokumenterades vid förundersökningen.

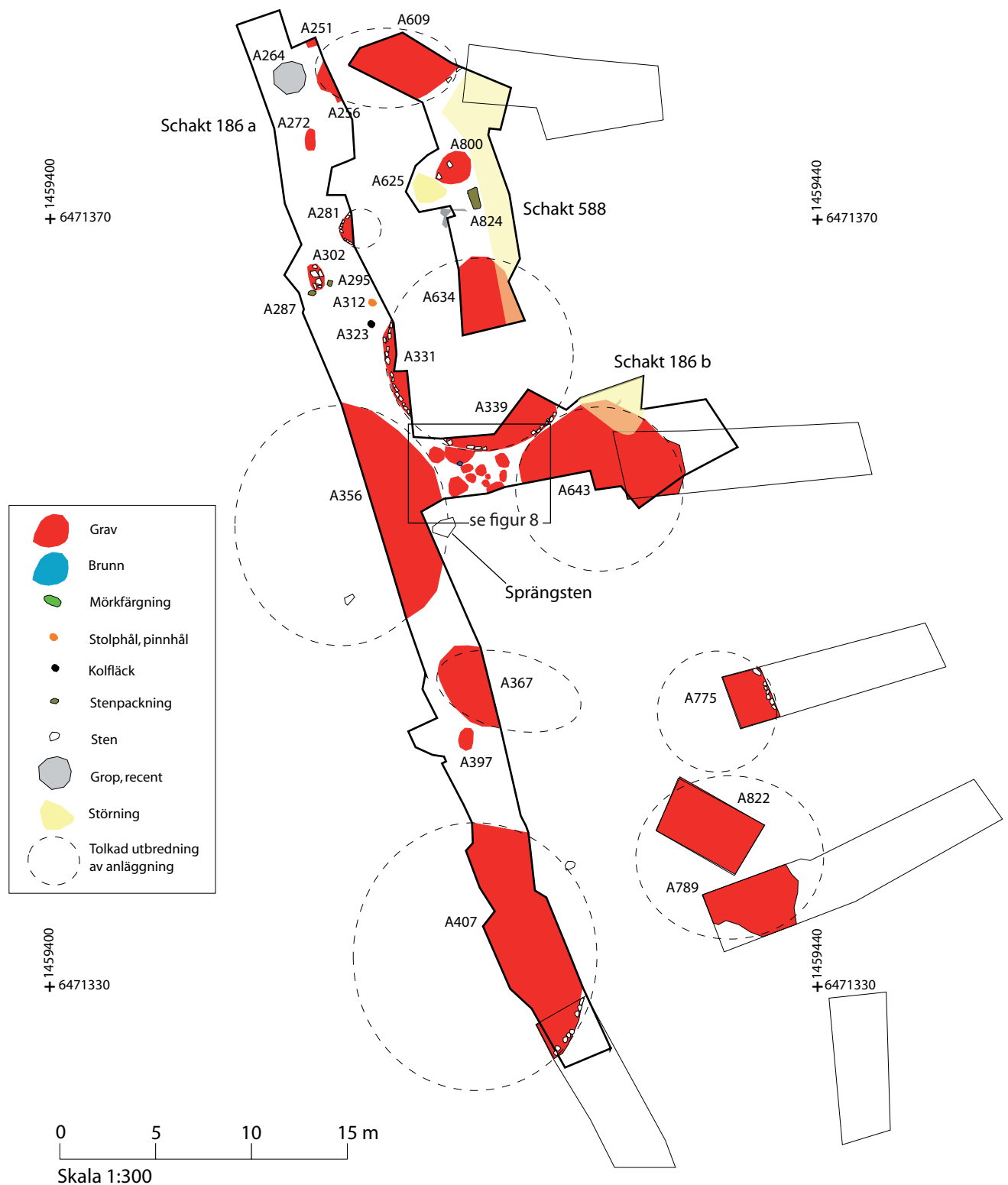
De fem anläggningarna är runda eller något ovala till formen. Storleken varierar mellan 7,5 och upp till 12–13 meter i diameter. Stensättningarna var till största del relativt välavgränsade. Ett undantag utgörs av A643 vars avgränsning var svår att fastställa, framförallt mot väster. Svårigheten av avgränsa anläggningen berodde dels på en ställvis mycket ojämn och gles packning, dels på den ansamling av småstenspackningar som fanns i schaktet öster om A643.

Tre av stensättningarna hade ställvis tydliga kantkedjor. I A331 och A407 avvek stenmaterialet i kantkedjorna tydligt från stenmaterialet i övriga packningen. Inte i något fall rensades stenpackningarna i dessa större stensättningar fram. Tydligt var dock att de

Figur 7. Schaktplan med samtliga anläggningar som framkom vid den kompletterande förundersökningen. Schakt och anläggningar från den tidigare gjorda förundersökningen har tagits med. Skala 1:300.

Figur 8. Den anläggningstätt centrala delen av gravfältet. Uppförstorat utdrag ur figur 7. Skala 1:150.

Figur 9. En av de större stensättningarna A407. Närmast kameran syns delar av kantkedjan i sydost. Anläggningens nordöstra avgränsning syns som en färgskiftning i marken i bakre delen av bilden, till vänster om björken. Fotograferat från sydost av Anna-Lena Hallgren.

Figur 10. Den västra delen av A331 som framkom i schakt 186 a. Här togs i stort sett bara kantkedjan fram. Delar av samma stensättning påträffades även i schakt 186 b och 588. Fotograferat från nordväst av Anna-Lena Hallgren.

i samtliga fall var relativt ojämna i ytan. Ställvis framkom stenpackningarna direkt under ett tunt torvlager, ställvis täcktes de även av ett närmare 0,2 meter tjockt lager brun sand. På A356 låg enstaka större sprängstensblock (figur 7). I ett område i anslutning till dessa fanns påförda lager med småsten och grus. Direkt under det påförda gruslagret vidtog sedan stenpackningen till A356.

Vid 1992 års undersökning påträffades en stensättning som inte togs fram i plan då den till största delen låg utanför, öster om det då aktuella undersökningsområdet. Stensättningen var placerad 0,2 meter nordost om A3 i sydöstra delen av 1992 års undersökningsområde (Skjöldebrand 1997:39). Sannolikt utgör den nu framkomna A407 del av samma stensättning som framkom 1992 (figur 18).

Avgränsning och utbredning av de tre stenpackningar A775, A789 och A822 har inte med säkerhet kunnat fastställas (Bless Karlsen m.fl. 2010). I fält tolkades A789 och A822, utifrån stenpackningarnas utseende, som delar av en och samma stensättning och A775 som en egen (figur 7).

Fem av stensättningarna är något mindre än ovan beskrivna och har en diameter som inte överstiger 4,5 meter (tabell 2). Ingen av dessa har dock avgränsats ordentligt i plan då de med undantag av A800 har en fortsatt utbredning utanför förundersökningsschakten (figur 7). Förhållandet mellan A256 och A609 har inte med säkerhet kunnat fastslås. Närheten mellan dem samt ett likartat stenmaterial i packningarna tyder dock på att de utgör delar av en och samma stensättning med en påtagligt utdragen, oval form (se figur 7).

Gemensamt för den här gruppen av mellanstora stensättningar är deras oregelbundna eller ovala former samt avsaknaden av kantkedjor. Förutom A367 har de dock relativt klara begränsningar. Stenmaterialet i packningarna, både beträffande form och storlek, varierar mellan anläggningarna (se vidare under respektive anläggningens beskrivning).

Anr	Storlek
A148	3,0 x 2,2*
A256	2,3 x 0,8*
A367	4,25 x 2,25*
A609	4,5* x 2,7*
A800	1,9 x 1,5

Tabell 2. Fem något mindre stensättningar, med en diameter som inte överstiger 5 meter.
* anger att den mättagivna delen av anläggningen inte avgränsats inom schakatet.

Mindre stenpackningar/ ansamlingar av sten

16 av de anläggningar som tolkats som gravar var mindre än 1,5 meter i diameter och bör snarare än som stensättningar karakteriseras som mindre stenpackningar eller ansamlingar av sten, i vissa fall placerade i mörkfärgningar. Med enstaka undantag låg dessa mindre anläggningar tätt samlade inom ett ca 4,3 x 2,6 meter stort område, mellan de tre stora stensättningarna A356, A331 (A339) och A643 (figur 7 och 8).

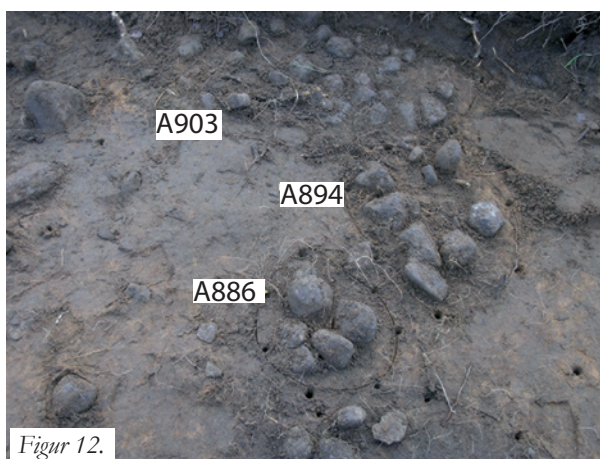
Storleken på anläggningarna i den här gruppen varierar mellan 0,25 till 1,4 meter i diameter. Anläggningarnas form och utseende är högst varierat. Några, t.ex. A347 och A924, utgörs av relativt täta, vällagda stenpackningar med klara avgränsningar (figur 11). Andra var betydligt mer svåravgränsade. I några fall är det möjligt att de inmätta objekten utgör delar av en och samma anläggning. Till exempel är den inmätta avgränsningen mellan A886, A894 och A903 högst hypotetisk (se figur 12).

Några av anläggningarna kan närmast karakteriseras som omarkerade då de utgörs av mer eller mindre diffusa mörkfärgningar med enstaka knytnävsstora stenar i ytan. I en av dessa, A877, påträffades keramik ytligt i anläggningen (figur 13).

I två av anläggningarna, A272 och A397, framkom brända ben ytligt. Rensningen av dessa anläggningar avbröts så fort benen framkom. Båda dessa utgörs av glesa ansamlingar av knytnävsstora stenar som ligger i anslutning till en mörkfärgning som innehåller brända ben (figur 14).

Figur 11.

Figur 12.

Figur 13.

Figur 11. A924, en relativt tät och vällagd stenpackning. Fotografierat från väster.

Figur 12. Tätt lagda småstenspackningar som i fält mättes in som tre separata anläggningar, A886, A894 och A903. Denna uppdelning är högst hypotetisk. Fotografierat från nordväst.

Figur 13. A877 utgörs av en relativt välavgränsad mörkfärgning i vilken keramik framkom på två ställen vid rensningen. Keramikförekomsterna har markerats med en streckad linje. Fotografierat från nordväst.

Figur 14. En av de anläggningar, A272, där brända ben påträffades vid rensningen. Den ungefärliga utbredningen av benförekomsten har markerats med en streckad linje. Fotografierat från väster.

Figur 14.

Figur 15. Den ofyllda stensättningen A281. Fotograferad från väster av Anna-Lena Hallgren.

Ofyllda stensättningar

Tre av anläggningar utgörs av olika varianter av ofyllda stensättningar. A281 utgör det tydligaste exemplet, trots att bara en mindre del av anläggningen låg inom förundersökningsschaktet (figur 15). Anläggningen utgörs av en friliggande kantkedja bestående av 0,1–0,2 meter stora stenar. I förundersökningsschaktet mäter anläggning som mest omkring 1,7 meter. Dess hela storlek kan uppskattas till omkring 2 meter i diameter. Den framtagna delen av anläggningen uppvisar stora likheter med två av de anläggningar, A2 och A6, som undersöktes 1992. En av dessa, A2, hade en friliggande kantkedja

av 0,1 m stora stenar som låg omkring 0,6 meter utanför en rest sten (Skjöldebrand 1997:39). Liknande anläggningar fanns även på det närliggande gravfältet Högby 14:1 (Helander & Zetterlund 1998). Det är fullt möjligt att även den friliggande kantkedjan i A281 ursprungligen lagts runt en rest sten. Huruvida en sådan fortfarande finns kvar, omkullfallen/-vält, återstår för en eventuell fortsatt undersökning att besvara.

En annan variant på en ofylld stensättning återfanns i den koncentration av små gravar som dokumenterades i schakt 186 b (figur 8). Anläggningen, som ansluter till den stora stensättningen A339, består av en friliggande kantkedja, eller snarare en böjd rad, av sten i varierande storlek, de flesta knytnävsstora. I stenradens södra del har ett keramikkärl med brända ben placerats (A915, ej tillvarataget).

Den tredje anläggningen som möjligen utgör en ofylld stensättning är A156. Det är något osäkert då den kan utgöra en skadad del av den intilliggande A148.

Möjliga skelettgravar

Vid 1992 års undersökning av den västra delen av gravfältet påträffades fem skelettgravar. Dessa återfanns utspridda inom stora delar av den undersökta delen av gravfältet. Utifrån planmaterial och beskrivningar i rapporten är det i vissa fall svårt att avgöra hur skelettgravarna förhåller sig till de dokumenterade gravöverbyggnaderna. Det förefaller dock som att några av dem återfanns i anslutning till stensättningar (utan att nödvändigtvis behöva vara relaterade till en sådan). Med tanke på de stora likheter som råder i övrigt mellan de två gravfältsdelarna förefaller det troligt att det finns skelettgravar även på den nu förundersökta, östra delen.

Figur 16. Den rektangulära stenpackningen A302 som tolkats som en möjlig skelettgrav. Notera de två mindre stenpackningar, A295 (närmast) och A287, som ligger snett utanför hörnen på anläggningen. Fotograferat från nordost.

En anläggning som i fält framstod som en möjlig skelettgrav var A302, en rektangulär stenpackning bestående av sex större stenar (0,2–0,48 m) samt enstaka knytnävsstora stenar (figur 7 och 16). Storleken på den i det närmast nordsydligt belägna stenpackningen uppgår till ca 1,5 x 0,8 meter. Snett utanför de två södra hörnen i den rektangulära stenpackningen finns två mindre stenpackningar som möjligen utgör stenskodda stolphål, A287 och A295. Placeringen av dessa indikerar att de hör till gravkontexten.

Övriga anläggningar

Antalet påträffade anläggningar av boplatskaraktär var förvånansvärt litet. De 10 objekt som inte tolkats som troliga gravar utgörs av 1 brunn, 5 pinnhål, 1 mörkfärgning, 1 stolphål, 1 kolfläck samt 1 grop (sannolikt sentida).

Brunnen, A114, påträffades redan vid den inledande förundersökningen. För att säkerställa att det var en brunn, samt om möjligt hitta några daterande fynd eller träkol för att göra en ¹⁴C-analys, spadade vi nu igenom den nordvästra delen av anläggningen. När vi nått ett djup på drygt en meter avbröts undersökningen då vi konstaterat att det var en brunn. Tyvärr påträffades inga daterande fynd eller träkol för analys. Strax utanför brunnens norra kant återfanns 4 pinnhål och direkt sydväst om anläggningen fanns en mörkfärgning. Sannolikt hör både pinnhål och mörkfärgningen till samma kontext som brunnen. När brunnen togs fram i plan vid den första förundersökningen framträdde den mycket ytligt under, eller nästan i torvlagret, vilket sågs som en indikation på att den är sentida.

Figur 17. Den nordvästra delen av A114 genomgrävdes med spade för att säkerställa att det var en brunn. Fotograferat från väster av Christian Gatti.

Drygt 8 meter söder om brunnen påträffades en stenfylld grop. Bland stenarna ytligt i anläggningen återfanns tegel varför gropen tolkades som sentida. Man kan dock inte utesluta att teglet sekundärt hamnat bland stenarna i fyllningen. Ytterligare drygt 12 meter söder om gropen ligger slutligen det möjliga stolphålet och kolfläcken (figur 7).

Störningar

Inom förundersökningsområdet dokumenterades flera mer eller mindre omfattande störningar (figur 7). De mer omfattande och yttäckande återfinns i den nordöstra delen av förundersökningsområdet. Hela den östra delen av schakt 588 samt nordöstra delen av schakt 186 b, täcktes av ett lager påförda massor. Lagret bestod till stor del av grus och småsten i vilket recent skräp i form av bland annat krossat glas, plast och järnskräp återfanns. De påförda massorna återfinns på stensättningarna A634 och A643. Det förefaller dock inte som att anläggningarna skadats nämnvärt i samband detta. Lagret kan sannolikt knytas till de olika markarbeten som ägt rum direkt öster om gravfältet i samband med vägbyggen och nedgrävning av en fjärrvärmeledning. Dessa sentida markarbeten öster om gravfältet har sannolikt även format den terrassliknade avsats som dokumenterades i området vid den tidigare genomförda förundersökningen.

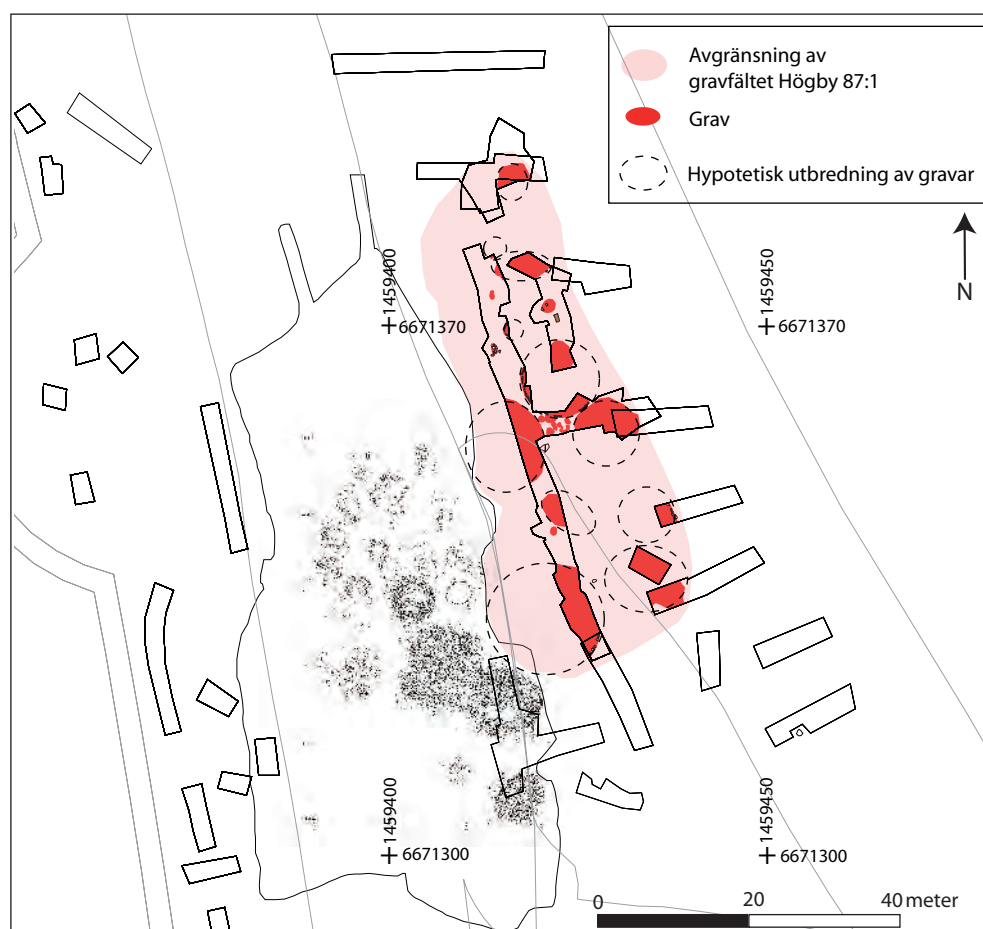
I den västra delen av schakt 588 finns en grop fylld med träkol och recent skräp (A625). Den stora mängden träkol som påträffades direkt under grässvålen tyder på att man eldat på platsen. Gropen ligger i direkt anslutning till, väster om stensättningen A800.

Avslutning

Gravfältet

De två förundersökningar som nu genomförts har kunnat konstatera att gravfältet Högby 87:1 har en betydligt större utbredning än vad som tidigare var känt. Gravar har påvisats inom ett omkring 70 x 15–30 meter stort (NNV–SSO) område (omkring 1 500 m²). Fornlämningen avgränsas i väster av 1992 års undersökningsområde som idag till stor del sammanfaller med slänten ner mot väg 32. Även mot öster är gravfältets avgränsning till stora delar tydlig i dagens topografi då en äldre, idag gräsbevuxen, väg löper utmed gravfältet. I den östra delen av det gamla vägområdet finns en cykelväg. Mot norr och söder har gravfältet avgränsats genom förundersökningsschakten. Någon exakt avgränsning av gravfältets nordvästra hörn har dock inte uppnåtts. Avsaknaden av gravar i den här delen av gravfältet inom 1992 års undersökningsområde antyder dock att gravtätheten bör avta mot nordväst.

Sammanlagt framkom uppskattningsvis 27 gravar i förundersökningsschakten. Dessa utgjordes både av stora, flacka stensättningar och små, mer eller mindre slarvigt anlagda stenpackningar. Likheterna med den redan undersökta delen av gravfältet är slående. En eventuell slutundersökning av den återstående delen bör inte innebära några överraskningar beträffande sammansättningen av gravformer, gravskick och fyndmaterial. Ingenting från förundersökningen antyder heller att den här delen av gravfältet skulle avvika dateringsmässigt från den redan undersökta.

Figur 18. Den nya avgränsningen av gravfältet Högby 87:1 (ljusröd markering). De gravar, eller delar av gravar, som framkom i förundersökningsschakten har rödmarkerats. I de fall där anläggningar har en fortsatt utbredning utanför fu-schakten har en hypotetisk utbredning av dem markerats med en streckad linje. Skala 1:1 000.

Äldre lämningar

Ingenting i det arkeologiska materialet från förundersökningen, vare sig i form av anläggningar eller fynd, antyder att det skulle finnas omfattande äldre boplatslämningar under eller i anslutning till gravarna.

Yngre lämningar

På laga skifteskartan från 1855 finns en mindre gårdsenhet belägen strax öster om gravfältet (Bless Karlsen, prel. rapport). I det äldre och yngre kartmaterialet finns ingen bebyggelse utmärkt på platsen. De trädgårdsväxter, bland annat svartvinbärsbuskar, som vid den inledande förundersökningen iaktogs söder om gravfältet antogs höra till denna gårdsenhet från 1800-talet. Likaså kan brunnen och den sten- och tegelfyllda gropen, belägna i gravfältets norra del, härröra från denna sentida bebyggelse på platsen.

Referenser

Bless Karlsen, K., Lihammer, A. & Lindbom, P. 2010. *Högbymon och Ullekalvskorset. Härdar, hålvägar och ett gravfält. Arkeologisk förundersökning. RAA Högby 87:1, 92 och 93. Högby 1:2 och 5:12, Högby socken, Mjölby kommun, Östergötland. Kulturmiljövård Mälardalen Rapport 2009:41. Västerås.*

Helander, A. & Zetterlund, P. 1998. *Högby. Linnebergsgravfältet från romersk järnålder. Arkeologisk slutundersökning. Linneberg 1:2 och 1:3, RAA 14, Högby socken, Mjölby kommun, Östergötland. Del 3. Riksantikvarieämbetet Avdelningen för arkeologiska undersökningar Rapport UV Linköping 1998:52. Linköping.*

Skjöldebrand, M. 1997. *Högby 87. En begravningsplats genom årtusenden. RAA 87, Högby socken, Mjölby kommun, Östergötland. Del 2. Arkeologisk undersökning. Riksantikvarieämbetet Avdelningen för arkeologiska undersökningar Rapport UV Linköping 1997:6. Linköping.*

Tekniska och administrativa uppgifter

Länstyrelsens dnr, beslutsdatum: 431-27545-09, daterat 2009-10-21

KM dnr: KM09100
Uppdragsgivare: Vägverket, Väg
Landskap: Östergötland
Län: Östergötland
Kommun: Mjölby
Socken: Högby
Fastighet: Högby 5:12
Fornlämning nr: Högby 87:1
Ekonomiskt kartblad: 8F4b SÖ

Koordinatsystem: RT 90 2,5 gon V
Koordinater (sv hörnet på
det v schaktet): x 6471326 y 1459427
Höjdsystem: RH 70

Undersökningsperiod: 23–27 november 2009
Arkeologtimmar: 120
Maskintimmar: 34
FU-området storlek: Ca 2 300 m²
Undersökt yta: 375 m²
Personal: Anna-Lena Hallgren (projektledare),
Christian Gatti och Jan Ählström

Dokumentationshandlingar: Digitalt material i form av Intrasis-projekt och digitala
bilder förvaras på KM.

Fynd: Inga fynd tillvaratogs

Bilaga 1. Anläggningsbeskrivningar

* anger att den måttgivna delen av anläggningen inte avgränsats inom schaktet.

Anr	Typ	Undertyp	Form	Storlek (m)	Beskrivning
114	Brunn	-	Oreg.rund	3,5 x 2,8	NV fjärdedelen undersökt till ett djup av ca 1 m för att säkerställa att det var en brunn.
148	Grav	Stensättning	Oregelbunden	3,0 x 2,2*	Ej avgränsad mot s. Anläggningen tidigare framtagna, då tolkad som en osäker grav (A683). Stenpackning med sten i varierande storlek (0,05–0,4 m), framförallt rundat stenmaterial. Ställvis relativt klar begränsning, dock inte någon kantkedja. Större stubbe stor anläggningen i n. Ev. hör den mindre stenpackningen A156 till samma konstruktion. Det förelåg dock en distinkt, stenfri yta mellan de två stenpackningarna.
156	Grav	Stensättning, ofyll	Oregelbunden	1,0 x 0,85*	Ej avgränsad mot s. En ojämn "stenram" utan inre stenpackning. Stenarna rundade i varierande storlek (0,05–0,2 m). Stenmaterialet påminner om det i den närliggande A148. Kan utgöra delar av en och samma stensättning. Norr om anläggningen fanns ett pinnhål (A163).
163	Pinnhål	-	Rund	0,5 m Ø	Grå-brun sand som tydligt avvek från den i övrigt gula sanden.
251	Grav	Stensättning	?	0,5* x 0,6*	Framkom i det nordöstra hörnet av schakt 186a. Fortsatt utbredning mot n. och ö. Stenpackning av framförallt rundade stenar (0,1–0,2 m). Belägen omkring 0,2 m under markytan.
256	Grav	Stensättning	Oregelbunden	2,3 x 0,8*	Ej avgränsad mot ö. Relativt tät packning med 0,05–0,15 m stora stenar. Den framtagna delen av stenpackningen har en klar begränsning. Anläggningen sluttar mot v.
264	Grop	-	Rundad	1,6 m Ø	Stenfylld grop. I ytan tegelsten. Sannolikt sentida.
272	Grav	Stensamling	Oregelbunden	1,1 x 0,7	Gles rad med 6–7 stenar (0,1–0,15 m). I den norra delen återfanns brända ben i diffus färgning runt stenarna. Rensningen avbröts då de brända benen framkom. Form i plan därför ej fastställt.
281	Grav	Stensättning, ofyll	Rundad	1,7 x 0,6 *	Ej avgränsad mot ö. Friliggande vällagd kantkedja med 0,1–0,2 m stora stenar. Ofyll. Enstaka stenar saknas.
287	Sten packning	Stolphål?	Rund	0,4 m Ø	Del av A302? Fem stenar tätt lagda i rundel. Ligger i direkt anslutning till, sv om A302.
295	Sten-packning	Stolphål?	Rund	0,4 m Ø	Del av A302? Fem stenar tätt lagda i rundel. Ligger i direkt anslutning till, so om A302.
302	Grav	Stensättning	Rektangulär	1,3 x 0,7	Sex större stenar (0,2–0,48) samlade inom ett 1,3 x 0,7 m stort område. I anslutning till de större stenarna enstaka knytnävsstora stenar. Möjlig skelettgrav. Sannolikt hör de två mindre stenpackningarna A287 och A295 till samma konstruktion.
312	Stolphål?		Rund	0,4 m Ø	Färgning av brunrå sand, utan tydlig avgränsning. Rikligt med småsten (0,04–0,15 m). Mycket rötter i anläggningen.
325	Kolfläck	-	Rund	0,4 m Ø	Rikligt med träkol ytligt.
331 339 634	Grav	Stensättning	Rund	ca 10 m Ø	Delar av stensättningen framkom tre av schakten. A331 utgör del av stensättningens v. Här var kantkedjan mycket tydlig, vällagd med ett homogent stenmaterial (0,15–0,35 m). Stenarna i kantkedjan var ofta lagda med långsidan i kantkedjans längdriktning. Stenpackningen innanför kantkedjan tät, med något mindre sten. Stenpackningen ligger mycket ytligt direkt under torven. I kantkedjan mellan A331 och A339 växer en björk. A339 utgör del av södra delen av stensättningen. Anläggningen har här samma vällagda kantkedja som i A331 men i södra delen ett cirka 2 meter långt glapp i kantkedjan. Möjlig skada. Området direkt söder om A339 var svårt att få grepp om rent arkeologiskt med flera små, svåravgränsade stenpackningar. Kanske tyder även detta på att området störts. I schakt 588 framkom A634 , ytterligare en del av den större stensättningen. Här iaktogs inte samma tydliga kantkedja som i anläggningens västra och södra del. Stenpackningen, som här låg mycket ytligt under torven, bestod av en tät packning. I anslutning till A634 dokumenterades större markgrepp, sannolikt uppkomna i samband med vägbygge. Även på stensättningen hade ett lager med småsten och grus lagts upp.
339	se 331				
347	Grav	Stensättning	Rund	ca 1,0 m Ø	En större sten (0,25 m) i no. i övrigt jämnstora stenar (0,08–0,15 m) i tät packning. Avgränsningen mot den intilliggande A635 ngt diffus, tydligare avgränsad mot s. och s.
356	Grav	Stensättning	Rund	ca 12 m Ø	Den framtagna delen av anläggningen mätte ca 11,7 x 3,6 meter. Stensättningen fortsätter utanför schaktet i v. Klar avgränsning i norr med kantkedja. Stenmaterialet i packningen varierat (0,08–0,3 meter stora). Materialet i kantkedjan avvek inte nämnvärt i storlek från övriga stenpackningen. I söder återfanns ingen tydlig kantkedja men ändå en klar begränsning. Stenpackningen mycket ojämn i ytan. Delar påträffades direkt under torven, andra delar på 0,15–0,2 meters djup. Minimal rensnings gjordes av avläggningen för att inte skada anläggningen inför eventuell fortsatt undersökning. På anläggningen, öster om fu-schaktet, enstaka sprängstensblock. I anslutning till dessa syntes ett påfört lager med sten och grus (tidigare vägbygge?) på stensättningen i schaktet. Stensättningen föreföll dock inte nämnvärt skadad i anslutning till de påförda lagren.
367	Grav	Stensättning	Oval?	4,25 x 2,25*	Stensättning, sannolikt oval. Den framtagna delen av anläggningen mätte 4,25 x 2,25 meter. Anläggningen fortsätter utanför schaktet i ö. Anläggningen hade en något oklar avgränsning mot v, delvis beroende på en stubbe med mycket rötter som var placerad i nv. delen av anläggningen. Begränsningen i s. tydligare. Stenpackningen i anläggningen var ganska "vobblig", där stenarna föreföll ligga mycket löst. Stenmaterialet varierat, med både rundade och skarpkantade stenar, flertalet av stenarna runt 0,15 meter stora. Centralt i anläggningen en större vit, sten. Väster om den här stenen en mer eller mindre stenfri yta. Möjligen två stensättningar som ligger i direkt anslutning till varandra.

Anr	Typ	Undertyp	Form	Storlek (m)	Beskrivning
397	Grav	Stensättning	Oregelbunden	1,2 x 0,8	Gles packning med sten i varierande storlek (0,05-0,25 m). Norr och nordost om stenpackningen spridda brända ben i svagt mörkfärgad sand. Otydlig avgränsning mot A367 i norr. Stenpackningen väl avgränsad men inte benförekomsten. Omkring 0,8 meter nordost om stenpackningen återfanns fyra stenar på rad, möjligen ytterligare en anläggning (ej inmätta).
407	Grav	Stensättning	Rund	12–13 m Ø	Den framtagna delen av stensättningen mätte 12,4 x 3,9 meter. Anläggningen fortsätter utanför schaktet i v. Anläggningen ligger i en sydslutning. Minimal rensinsats gjordes av avläggningen för att inte skada den. Den södra delen av anläggningen togs fram vid tidigare gjorda förundersökningen. I söder tydlig, välagd, kantkedja bestående av 0,2–0,3 meter stora stenar. Stenmaterialet i kantkedjan avvek i den här delen tydligt mot materialet i stenpackningen som var mindre. Stenpackningen framkom i stort sett direkt under torven. Stenmaterialet i ytan var relativt homogent med 01–0,15 meter stora stenar. Centralt i anläggningen en svag försänkning, ca 1 m i diameter. I norr iaktogs ingen tydlig kantkedja. Anläggningen hade dock även här en klar begränsning. Den nu framtagna stensättningen hänger sannolikt ihop med den stensättning som delvis togs fram vid den arkeologiska undersökning som gjordes 1992 (finns beskriven i anläggningsbeskrivningen för A3, Sköldebrand 1997:39).
565	Pinnhål	-	Rund	0,1	Påträffades i anslutning till brunnen, A114
566	Pinnhål	-	Rund	0,1	Påträffades i anslutning till brunnen, A114
567	Pinnhål	-	Rund	0,1	Påträffades i anslutning till brunnen, A114
568	Pinnhål	-	Rund	0,1	Påträffades i anslutning till brunnen, A114
575	Mörk färgning	-	Oregelbunden	0,95 x 0,45	Påträffades i anslutning till brunnen, A114
609	Grav	Stensättning	Oregelbunden	4,5* x 2,7*	Den framtagna delen av stensättningen mätte 4,5 x 2,7 meter (NV-SO). Anläggningen endast avgränsad mot sydost. Här en klar begränsning. Direkt utanför (men sannolikt del av) begränsningen fanns två större stenar (ca 0,25 m). Stenpackningen låg ytligt direkt under torven. Stenmaterialet i packningen bestod av rundade stenar, mellan 0,05 och 0,15 meter stora. Minimal rensinsats gjordes av avläggningen för att inte skada anläggningen inför eventuellt fortsatt undersökning. Den nordvästra delen av anläggningen innehöll färre stenar. Om detta beror på en svacka i packningen eller att där saknas sten kunde inte besvaras inom ramen för arbetet. Anläggningen hör sannolikt samman med stenpackningen i A256
625	Störning	Grop		1,5* x 1,5*	Ej avgränsad i plan. Grop, rikligt fylld med träkol och recent skräp (glas, tegel, porslin etc.). Sannolikt har man bränt skräp på platsen. Den svarta fyllningen iaktogs direkt under grässvålen.
634	se A331				
643	Grav	Stensättning	Rund?	7,5 x 4,4*	Den framtagna delen av anläggningen mätte 7,5 x 4,4 meter. Anläggningen har en fortsatt utbredning utanför schaktet i söder. I nordost och i öster var stenpackningen relativt väl avgränsad med antydning till kantkedja(?). I övrigt, speciellt mot väster, lyckades vi inte fånga upp någon tydlig avgränsning av stenpackningen. Ställvis påträffades stenpackningen ytligt i torven, ställvis något djupare. Ytan var påtagligt ojämn, möjligen efter skada (t.ex. rotvälta). Centralt i anläggningen iaktogs en svag förhöjning av stenpackningen där stenen låg mycket löst, möjligen uppryckta av en rot. Delar av stenpackningen täcktes av ett 0,1-0,15 meter tjockt lager sand.
800	Grav	Stensättning	Rund	1,9 x 1,5	Stensättning, rundad, 1,9 x 1,5 m (Ö-V). Direkt väster om stensättningen fanns en recent grop (A625) fylld med bränt skräp (glas, kapsyler osv.) och träkol. Osäkert om och i vilken omfattning denna skadat stensättningen. Även öster om anläggningen var marken tydligt skadad. Här återfanns ett påfört lager sten och grus, sannolikt från vägbygge. Stenmaterialet i stensättningen blandat, 0,02–0,4 m stora stenar i tät packning, speciellt i n. Både rundat äsmaterial och skarpkantade (skärvsten?) stenar. Den norra kanten föreföll någorlunda oskadad. Enstaka stenar var dock utrasade från packningen. I söder tydlig avgränsning, kan dock vara något skadad. Omkring 0,5 meter sydost om stensättningen återfanns en mindre ansamling sten, A824, som kan vara utdragna från A800
824	Utgår	Stensamling		1 x 0,5	Sex stenar samlade inom en 1 x 0,5 meter stor yta tillsammans med en härva av rötter. Sannolikt är stenarna utdragna från A800 som ligger strax norr om stensamlingen.
851	Grav	Stensättning	Oregelbunden	1 x 0,9	Gles, oregelbunden stenpackning, 1 x 0,9 m. Stenarna låg samlade i mindre koncentrationer, möjligen finns flera anläggningar inom den nu definierade packningen. Inte heller någon tydlig färgning runt stenarna i packningen iaktogs. Ingen tydlig begränsning av anläggningen föreligger således, framförallt inte mot den intilliggande A859. Stenarna i anläggningen var rundade i varierande storlek, 0,04–0,15 m.
859	Grav	Stensättning	Rund	0,5 m Ø	Ansamling av småsten (0,03–0,1 m) inom något diffus mörkfärgning. Ej säkert avgränsad mot A851 i sv.
869	Grav	Stensättning	Oregelbunden	0,6 x 0,4	Ansamling av sten i varierande storlek (0,05–0,15 m) i diffus mörkfärgning. Svåravgränsad, speciellt mot A559 i söder.
877	Grav	Stensättning	Oval	0,6 x 0,52	Tydlig, relativt välavgränsad i det närmaste oval mörkfärgning, 0,52 x 0,6 m stor. Enstaka knytnävstora stenar i södra delen av anläggningen. Två keramikskärvor (varav en mynning) i sydväst respektive nordost (ej tillvaratagna).
886	Grav	Stensättning	Rund	0,25 m Ø	Tätt lagda stenar. Diffus avgränsning både mot A894 och 977. Kan utgöra delar av samma större stenpackning.
894	Grav	Stensättning	Oregelbunden	0,45 x 0,4	Gles packning med rundat stenmaterial (0,02–0,15). Ansluter dikt an till A886. Ingen färgning kunde urskiljas kring stenarna.

Anr	Typ	Undertyp	Form	Storlek (m)	Beskrivning
903	Grav	Stensättning	Rund?	0,6 x 0,43*	Tät packning av knytnävsstora stenar. 0,6 x 0,45 meter av anläggningen framtagen. Har en fortsatt utbredning söder om schaktet. Relativt klar begränsning, utom mot A894 i nv.
909	Grav	Stensättning, ofyllt	Oregelbunden	1,4 x 0,8	Något skadad kantkedja (1,4 x 0,8 m) av sten i varierande storlek, de flesta knytnävsstora. Anläggningen ansluter till den större A339. I stenradens södra del var ett keramikkräsl med brända ben placerat (A915). Ingen stenpackning innanför kantkedjan.
915	Grav	Urnebrandgrop	Rund?	0,2 x 0,2	Keramikkräsl placerat i kantkedjan till A909. Inom ett ca 0,2 x 0,2 meter stort område framkom flera skärvor keramik samlade. I anslutning till keramiken iaktogs enstaka små fragment brända ben. Endast en mindre rensinsats gjordes av keramiken. Både keramik och ben lämnades kvar på plats.
924	Grav	Stensättning	Oregelbunden	0,9 x 0,7	Oregelbunden stensättning, 0,7 x 0,9 meter stor. Tät packning med rundade stenar (0,05-0,15 m stora). Ställvis något oklar begränsning, speciellt mot A643 i öster.
933	Grav	Stensättning	Oregelbunden	0,6 x 0,3	Ansamling av 6-8 stenar inom ett 0,6 x 0,3 m stort, något oregelbundet område. Ingen färgning iaktogs i anslutning till stenarna.
Stensättningar som påträffades vid den tidigare gjorda förundersökningen:					
683	se A148				Tolkades som en osäker stensättning. Återöppnades vid den kompletterande förundersökning för att avgöra om det var en grav eller ej.
768	se A643				
775	Grav	Stensättning	?	2,9* x 2,0*	Stensättning. Avgränsas i öster av kantkedja. Stenarna i kantkedjan (0,25-0,45 m) avviker från övriga packningen (0,1-0,15 m).
789	Grav	Stensättning	Oregelbunden	5* x 3,3*	Relativt välavgränsad mot Ö. Stenmaterialet homogent med omkring 0,1 m stora stenar. Ingen kantkedja. Se även A822.
822	Grav	Stensättning	?	5* x 3*	Täckte hela schaktet. Homogen stenpackning, 0,07-0,1 m stora stenar. Sannolikt samma stensättning som A789.
833	se A407				